

Asociace poskytovatelů služeb
studentům se specifickými potřebami
na vysokých školách

Služby študentom so špecifickými potrebami na českých vysokých školách

*a príspevok Ministerstva školstva, mládeže a telovýchovy ČR
na ich finančné zabezpečenie*

Michaela Hanousková, Lukáš Másilko, Petr Peňáz

Bratislava, 15. apríla 2015

 Teiresiás

Štruktúra prezentácie

1. AP3SP a Stredisko Teiresiás Masarykovej univerzity
2. Pravidlá na financovanie zvýšených výdavkov
3. Podmienky financovania
(garancia, diagnostika, evidencia)
4. Kvantifikácia zvýšených výdavkov
a koeficienty náročnosti študijných odborov
5. Metodický štandard (štandardizované servisné opatrenia)
6. Nároky na študenta (minimálne kompetencie)
7. Prehľad praktických servisných krokov
(na príklade Masarykovej univerzity)

Asociace poskytovatelů služeb
studentům se specifickými potřebami
na vysokých školách

1. AP3SP a Teiresiás

 Teiresiás

AP3SP

Asociácia poskytovateľov služieb študentom so špecifickými potrebami na vysokých školách

www.ap3sp.cz

Komenského nám. 2, 602 00 Brno

- záujmové združenie právnických osôb (vysokých škôl)
- založené 2013
- profesná komora poskytovateľov servisných služieb
(popri **Asociácii vysokoškolských poradcov**)

AP3SP

- **členské vysoké školy:**

- České vysoké učení v Praze
- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- Karlova univerzita v Praze
- Masarykova univerzita
- Ostravská univerzita v Ostravě
- Slezská univerzita v Opavě
- Univerzita Hradec Králové
- Univerzita Palackého v Olomouci
- Univerzita Pardubice
- Vysoké učení technické v Brně

- **riadená Radou AP3SP:**

2015: ČVUT v Praze, Masarykova univerzita, Univerzita Hradec Králové

•• Teiresiás

*Stredisko pre pomoc študentom
so špecifickými nárokmi Masarykovej univerzity*

www.teiresias.muni.cz

Komenského nám. 2,
602 00 Brno

Stredisko pre pomoc študentom so špec. nárokmi

Riaditeľstvo

Oddelenie riadneho štúdia

Oddelenie celoživotného
vzdelávania

Oddelenie špeciálnej
informatiky

Knihovné a vydavateľské
oddelenie

Oddelenie posunkového
tlačníctva

Oddelenie pohybového
postihnutia

Štatistické dáta

Organizácia štúdia

Organizácia prezenčného štúdia

Pedagogické a profes. poradenstvo

Organizácia indiv. študijného plánu

Špeciálna výučba

Zaist'ovanie testov a skúšok

Organizácia celoživotného vzdelávania

Informatický a technologický servis

Verejné študovne

Špeciálne učebne

Vývoj spec. aplikácií

Kurzy špeciálnych IT

Zaist'ovanie informačných zdrojov

Vydavateľstvo

Elektron. publikácie

Hmatové publikácie

Texty

Grafika, mapy

Zvukové publikácie

Videopublikácie

Hybridné publikácie

Knižnica

Elektron. publikácie

Hmatové publikácie

Texty

Grafika, mapy

Zvukové publikácie

Videopublikácie

Hybridné publikácie

Tlmočníctvo a prekladateľstvo

Tlmočníctvo bežnej výučby a skúšok

Tlmočníctvo špeciálnej výučby

Preklad textových dokumentov do ČZJ

Vizualizácia pomocou artikulácie

Vizualizácia prepisom

Zapisovanie osobných poznámok

Asistencia

Psychologické poradenstvo

Informačný servis

Technický servis

Priestorová orientácia

Osobná asistencia

Ubytovanie a stravovanie

Asociace poskytovateľů služeb
studentům se specifickými potřebami
na vysokých školách

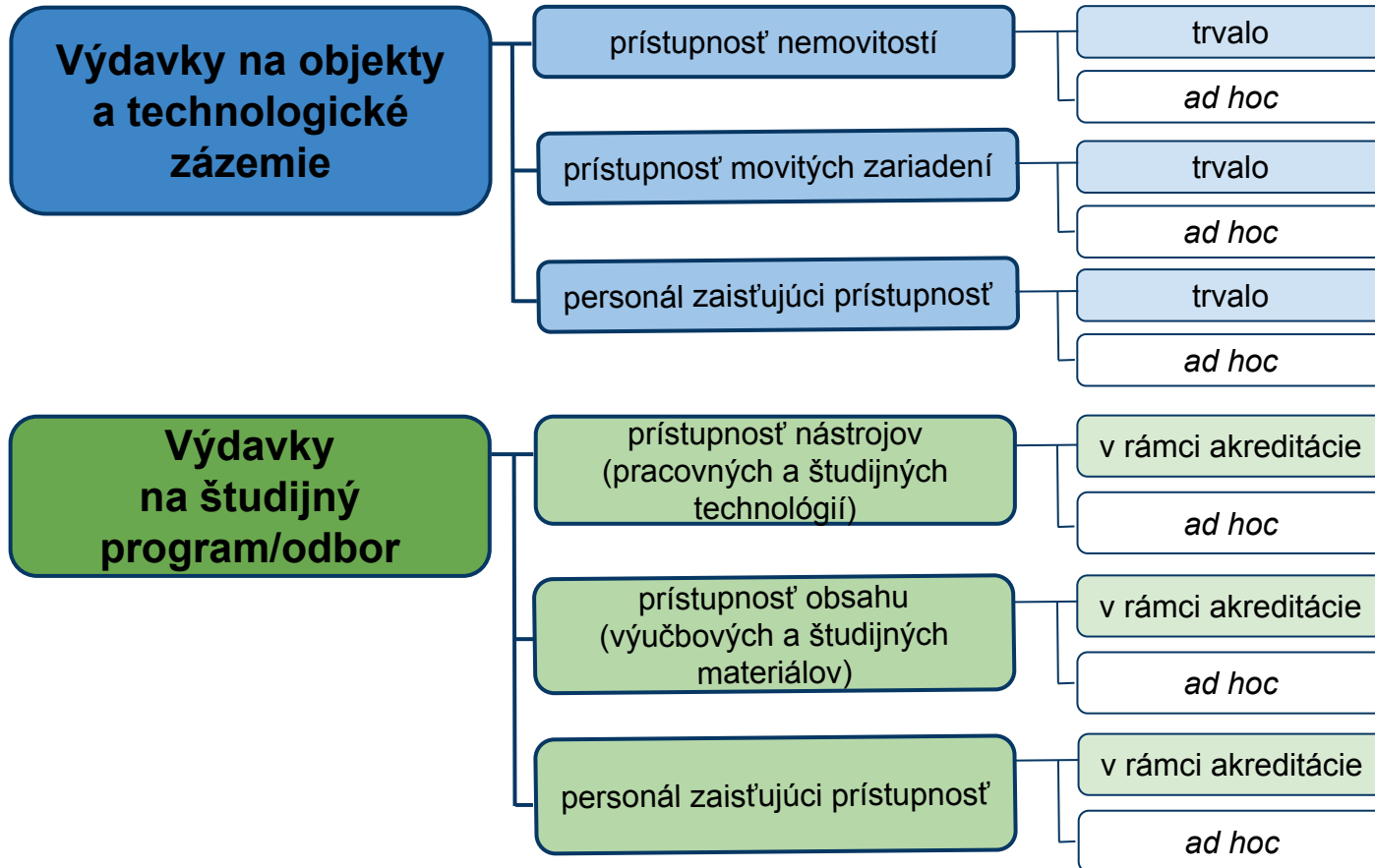
2. Pravidlá na financovanie zvýšených výdavkov

Teiresiás

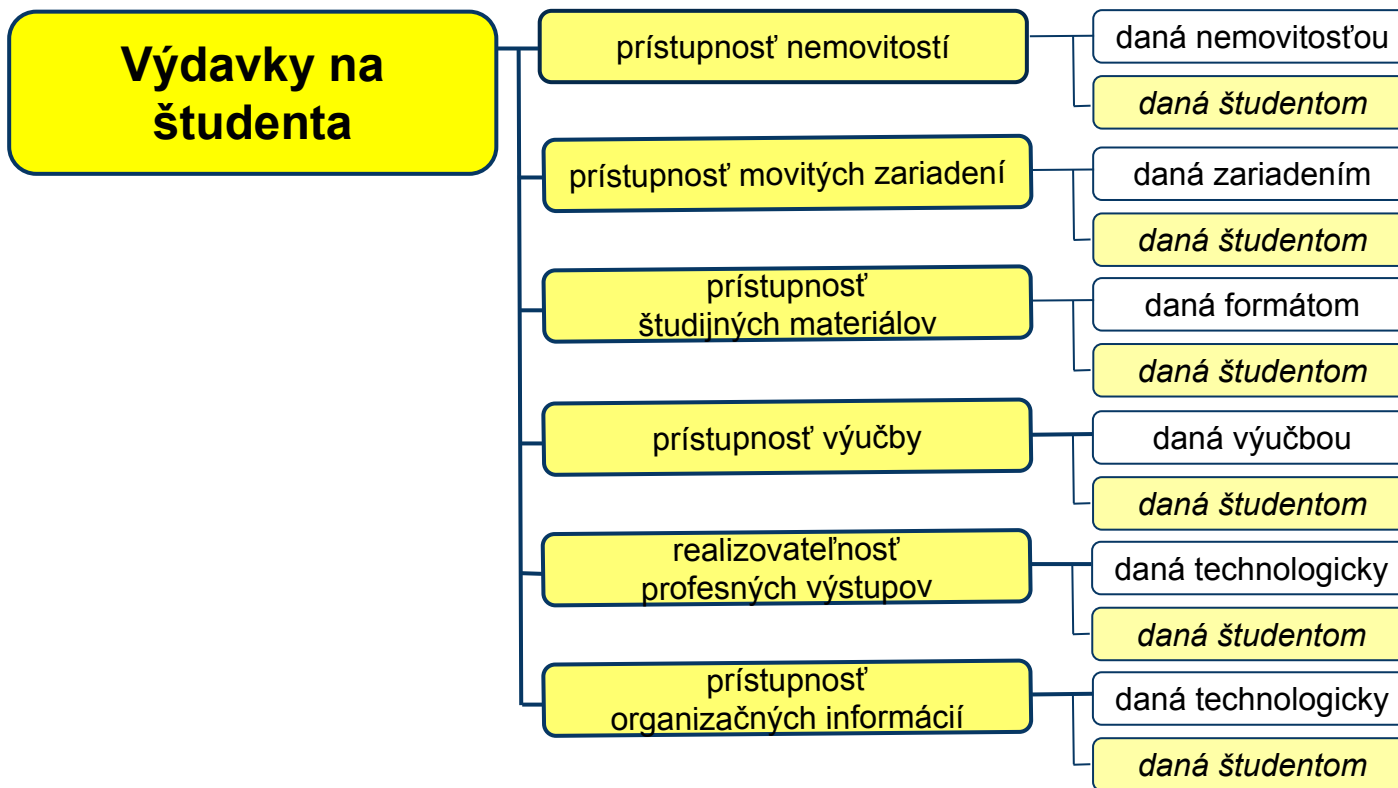
Pravidlá na financovanie výdavkov

- Pravidlá na poskytovanie príspevkov a dotácií verejným vysokým školám Ministerstvom školstva, mládeže a telovýchovy (č. j. MSMT-2067/2015-1),
Príloha č. 3: Financovanie zvýšených výdavkov na štúdium študentov so špecifickými potrebami, s. 31-58.

Výdavky nesúvisiace so študentom

Výdavky súvisiace so študentom

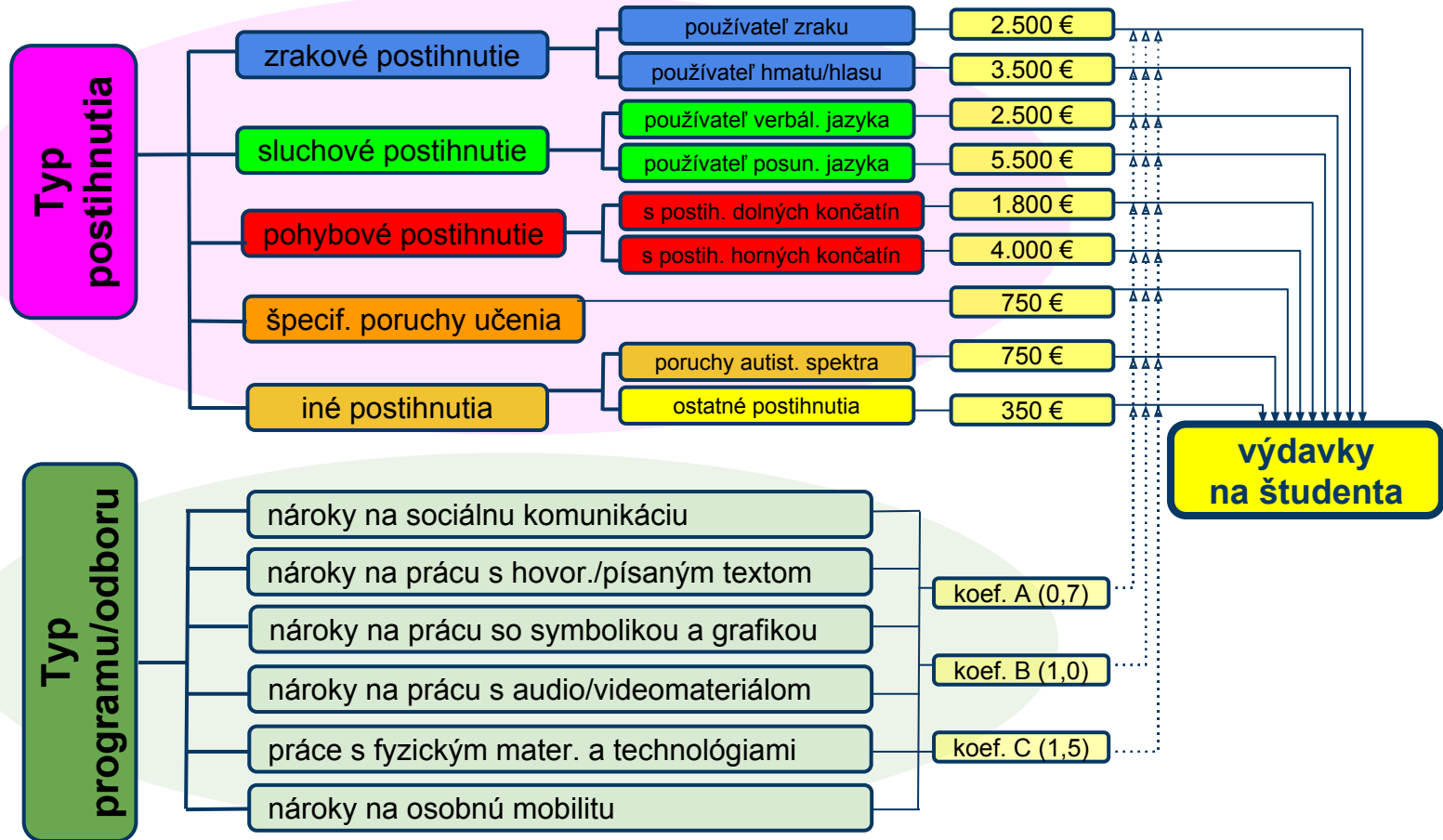

Typológia postihnutí – funkčný prístup

- A1: používateľ zraku
- A2: používateľ hmatu/hlasu
- B1: používateľ verbálneho jazyka
- B2: používateľ posunkového jazyka
- C1: s postihnutím dolných končatín
- C2: s postihnutím horných končatín
- D: so špecifickou poruchou učenia
- E: s poruchou autistického spektra
- F: s inou psych. poruchou alebo chron. ochorením

Normatív a koeficient náročnosti

Asociace poskytovateľů služeb
studentům se specifickými potřebami
na vysokých školách

3. Podmienky financovania zvýšených výdavkov

•• Teiresiás

Pravidlá na financovanie

- *kto žiada*: verejná vysoká škola
- *kedy žiada*: 1. – 30. 11. (stav zo dňa 31. 10.)
- *za akých podmienok smie žiadať*:
 - a. garančné záväzky vys. školy (prehlásenie rektora)
 - b. právna evidencia (uznatel'né typy dokladov)
 - c. funkčná diagnostika študentov
 - d. presná kvantifikácia výdavkov

a. garančné záväzky vysokej školy

- vlastné personálne zaistenie servisu
- existencia vnútornej prevádzkovej normy
- technické a technologické zázemie
- prístupnosť fyzického i virtuálneho prostredia
 - bezbariérové priestory
 - prístupné orientačné systémy
 - prístupné elektronické informačné systémy a weby

b. uznateľné typy dokladov

- doklad o zdr. postihnutí v zmysle § 67 zák. 435/2004 Zb., o zamestnanosti,
- doklad o invalidite v zmysle § 39 zák. 155/1995 Zb., o dôchodkovom poistení,
- preukaz osoby so zdr. postihnutím v zmysle § 34 zák. 329/2011 Zb., o poskytovaní dávok,
- doklad o špecifickej poruche učenia na základe špecifikovaného psychometrického testu (DysTest),
- lekárska správa (v prípade psych. a chron. ochorení)

c. funkčná diagnóza

- špecifikuje dopad konkrétneho postihnutia na konkrétne štúdium
- musí začať pred prijímacím konaním a skončiť pred začatím štúdia, je východiskom pre adaptáciu štúdia (vrátane prij. konania):
 - dotazník a praktické testy,
 - monitoring počas prípravného kurzu k prijímacej skúške a vlastného prijímaceho testu,
 - spresnenie na základe curricula odboru

Asociace poskytovateľů služeb
studentům se specifickými potřebami
na vysokých školách

4.

Koeficienty náročnosti odboru a kvantifikácia zvýšených výdavkov

Teiresiás

Kvantifikácia zvýšených výdavkov

	Sociálna a rečová komunikácia	Práca s písaným textom	Práca so symbolikou a grafikou	Práca s multimédiami	Práca s technológiami a fyzickým materiálom	Osobné potreby
A1		⊕	⊕		⊖	
A2		⊕	⊕		⊖	
B1	⊖	⊕				
B2	⊖	⊕			⊖	
C1						
C2		⊕	⊕		⊖	
D		⊕				
E	⊖	⊕				
F	⊖	⊕				
ω	α, β	γ	γ	γ, α, β	δ, ϵ	η, θ

Koeficienty náročnosti odboru

Typ postihnutia	Zvýšené výdavky	Koeficient A (0,7)	Koeficient B (1,0)	Koeficient C (1,5)
A1 používateľ zraku	2.500 € A: 1.750 € C: 3.750 €	pedagogika filológia teológia právo filozofia	psychológia sociológia história ekonómia šport vedy o výtv. umení divadelné vedy hudobné vedy	prírodné vedy technické vedy lekárske odbory veterinárne odbory zdravot. odbory
A2 používateľ hmatu/hlasu	3.500 € A: 2.450 € C: 5.250 €	pedagogika filológia teológia právo filozofia	psychológia sociológia história ekonómia šport	prírodné vedy technické vedy lekárske odbory veterinárni odbory zdravot. odbory vedy o výtv. umení divadelné vedy hudobné vedy

Koeficienty náročnosti odboru

Typ postihnutia	Zvýšené výdavky	Koeficient A (0,7)	Koeficient B (1,0)	Koeficient C (1,5)
B1 používateľ verbálneho jazyka	2.500 € A: 1.750 € C: 3.750 €	pedagogika šport	prírodné vedy technické vedy lekárske odbory zdravot. odbory veterinárne odbory ekonómia vedy o výt. umení divadelné vedy	filológia právo sociológia psychológia filozofia teológia história hudobné vedy
B2 používateľ posunkového jazyka	5.500 € A: 3.850 € C: 8.250 €	pedagogika šport	prírodné vedy technické vedy lekárske odbory veterinárne odbory zdravot. odbory ekonómia vedy o výt. umení divadelné vedy	filológia práva sociológia psychológia filozofia teológia história hudobné vedy

Koeficienty náročnosti odboru

Typ postihnuta	Zvýšené výdavky	Koeficient A (0,7)	Koeficient B (1,0)	Koeficient C (1,5)
C1 s postihnutím dolných končatín	1.800 € A: 1.260 € C: 2.700 €	pedagogika filológia teológia právo filozofia psychológia sociológia história ekonómia	prírodné vedy technické vedy vedy o výtv. umení divadelné vedy hudobné vedy	šport lekárske odbory veterinárne odbory zdravot. odbory
C2 s postihnutím horných končatín	4.000 € A: 2.800 € C: 6.000 €	pedagogika filológia teológia právo filozofia psychológia sociológia história ekonómia	prírodné vedy vedy o výtv. umení divadelné vedy hudobné vedy	šport lekárske odbory veterinárne odbory zdravot. odbory technické vedy

Koeficienty náročnosti odboru

Typ postihnutia	Zvýšené výdavky	Koeficient A	Koeficient B (1,0)	Koeficient C
D so špecifickými poruchami učenia	750 €		všetky odbory	
E s poruchou autistického spektra	750 €		všetky odbory	
F s inou psychickou poruchou alebo chronickým somatickým ochorením	350 €		všetky odbory	

Asociace poskytovatelů služeb
studentům se specifickými potřebami
na vysokých školách

5. Štandardizované servisné opatrenia

⋮ Teiresiás

Tlmočnický servis

- komunikácia prostredníctvom tlmočníka
(medzi používateľmi posunkového jazyka a počujúcimi používateľmi verbálneho jazyka)
- kvalifikačné predpoklady tlmočníka:
ukončené vysokoškolské a tlmočnicke vzdelanie
- ustálená terminológia vs. nové termíny
- zaobstarávanie videozáznamov tlmočenia
- preklad textov

Zapisovateľský a vizualizačný servis

- kompenzuje zmyslový deficit sluchovo postihnutých
- kompenzuje fyzické obmedzenie pri písomnom zázname v prípade pohybovo postihnutých
- zprostredkuje komunikáciu medzi počujúcimi a sluchovo postihnutými používateľmi verbálneho jazyka (simultánný zápis vs. obsahový)
- artikulačné tlmočenie a znakovaná čeština
- [Polygraf]

Spracovanie študijnej literatúry

- študijná literatúra v prístupnom formáte
- digitalizácia, hmatová sadzba, príprava grafiky, príprava videodokumentov v posunkovom jazyku
- typy dokumentov:
 - elektronický needitovateľný (NED)
 - elektronický editovateľný (EED I a II)
 - elektronický videodokument (EVD)
 - hmatový textový (HD), hmatový grafický (HG), 3D
 - [hybridný]
- archivácia (katalogizácia, prístup **online**)

Študijná asistencia

- kompenzuje fyzický (zmyslový) deficit študenta počas výučby
- povahu študijnej asistencie určuje učiteľ
- nácvik špecifických schopností (napr. práca so špec. výpočtovou technikou a softvérom)
- pomoc pri fyzickej manipulácii so strojmi, prístrojmi a laboratórnymi vzorkami
- asistencia pri športových aktivitách

Individuálna výučba

- nie je určená na kompenzáciu znalostí, ktoré má študent mať z nižších stupňov vzdelávania
- rieši výučbu, ktorú nie je možné sledovať bez zraku, príp. ktorá predpokladá špec. technológiu (pri zrakovom postihnutí)
- rieši výučbu verbálnych jazykov (pri sluchovom postihnutí, príp. ŠPU)
- rieši výučbu vo fyzicky bariérových priestoroch (pri pohybovom postihnutí)

Osobná asistencia

- kompenzuje fyzický (zmyslový) deficit študenta pri samoobsluže
- povahu asistencie určuje študent
- zaisťuje sa, ak na zaistenie samostatnosti nie je možné využiť technológie
- sprievodcovské služby
- manipulácia s predmetmi osob. potreby vo výučbe
- administratívne služby a pod.

Priestorová orientácia

- zaistenie bezpečného a samostatného pohybu
- jednorázové zoznámenie sa s priestorom školy, bezbariérovými prístupovými cestami a prevádzkou konkrétnych budov, ich častí, príp. miestností
- pri zmene prístupových ciest, dispozíc budov
- kvalifikovaní inštruktori priestorovej orientácie, príp. osobní asistenti

Asociace poskytovatelů služeb
studentům se specifickými potřebami
na vysokých školách

6. Kompetenčné nároky kladené na študenta

•• Teiresiás

Minimálne kompetencie študentov

- informatické a technické kompetencie na využitie asistenčných technológií
- ovládanie špeciálneho softvéru a hardvéru
- efektívna práca s textom vrátane jeho editácie
- znalosť hmatových noriem
- spoľahlivé využívanie aspoň jedného komunikačného systému sluchovo postihnutých
- pripravenosť k maximálnej samostatnosti pohybu
- stratégia pre využitie študijného času

Asociace poskytovateľů služeb
studentům se specifickými potřebami
na vysokých školách

7.

Prehľad praktických krokov na príklade Masarykovej univerzity

 Teiresiás

Služby počas prijímaceho konania

1. fáza: pred podaním prihlášky
2. fáza: po podaní prihlášky pred prijímacími skúškami
3. fáza: prijímacie skúšky
4. fáza: po prijímacom konaní pred štúdiom
5. fáza: štúdium

Kontakt pred podaním prihlášky

- z iniciatívy uchádzača:
 - žiadosť o konzultáciu a pomoc s výberom študijného odboru
 - pri fakultných dňoch otvorených dverí,
 - na ďalších akciách určených pre záujemcov o vysokoškolské štúdium (napr. veletrh Gaudeamus)
- prvá príležitosť pre funkčnú diagnózu

Podanie prihlášky

- prostriedok ako sa dozvedieť o každom uchádzačovi so špecifickými potrebami
- časť prihlášky *Žiadosť o osobitné zaobchádzanie z dôvodu postihnutia* (vid' [ukážku](#)), obsahuje:
 - možnosť uviesť typ(y) postihnutia
 - možnosť uviesť zdravotnú dokumentáciu, ktorou uchádzač následne doloží svoju požiadavku
 - výzvu na odoslanie uvedenej zdravotnej dokumentácie

Prvotná funkčná diagnóza

- pred prijímacím konaním (marec, apríl)
- zistenie informácií od uchádzača
 - prvotný podklad: zdravotná dokumentácia
 - osobná schôdzka, telefonát, e-mailová konverzácia
- získané dáta:
 - majú iba orientačný charakter
 - sú založené na informáciách od uchádzača
 - nie sú úplné - zväčša se nevzťahujú na primárny účel (adaptácia prijímacích skúšok, štúdia)

Prvotná funkčná diagnóza

Objektívne prostriedky diagnózy
(účelovo viazané):

- vstupný dotazník pripravený podľa typu postihnutia
- vzorkovnica písom na stanovenie optimálnej tlače
- vstupný test z češtiny (sluchovo postihnutí uchádzači)
- test práce na počítači (zrakovo postihnutí uchádzači)
- prvotné riešenie vybraných typických úloh testu študijných predpokladov
- vlastné pedagogicko-psychologické vyšetrenie
- prípravný kurz k testu študijných predpokladov

Prípravný kurz k prijímacej skúške

- úvodná schôdzka a niekoľko stretnutí zameraných na konkrétny oddiel testu:
 - verbálne, numerické, analytické a kritické myslenie, priestorová predstavivosť a kultúrny prehľad
- náplň kurzu: nájdenie optimálneho spôsobu práce s otázkami a stratégie riešenia
 - pedagogicko-psychologické pozorovanie účastníkov
 - spresňovanie funkčnej diagnózy
 - finálna dohoda o adaptácii prijímacích skúšok

Úvodná schôdzka prípravného kurzu

- informácie o Stredisku Teiresiás a prijímacom konaní
- vyplnenie vstupného dotazníku spoločne s pracovníkom študijného oddelenia
- vstupný test z češtiny
- výber zo vzorkovnice písíem
- cvičné riešenie vybraných typových úloh testu študijných predpokladov

Usporiadanie informácií

- všetky informácie o uchádzačoch se evidujú počas prijímacích skúšok v databáze:
 - aké adaptácie boli dohodnuté
 - stručná funkčná diagnóza
 - priestor pre komentár k priebehu prijímacej skúšky vrátane poznámok k práci uchádzača

Prijímacie konanie (adaptácia)

- test študijných predpokladov
- prijímacia skúška z fyziky, chémie a biológie (Lekárska fakulta)
- Národné srovnávacie skúšky *Scio* (Fakulta sociálnych štúdií)
- ojedinele odborové testy a praktické skúšky

Prijímacie konanie (funkčná diagnóza)

- potvrdenie a doplnenie záverov prvej fázy funkčnej diagnózy, uskutočnené predovšetkým s cieľom adaptovať prijímací test
- súčasťou je aj súhlas so spracovaním citlivých údajov (zákon 101/2000 Zb.), ktorý podepisuje uchádzač v priebehu prijímacej skúšky

Vyhodnotenie výsledkov

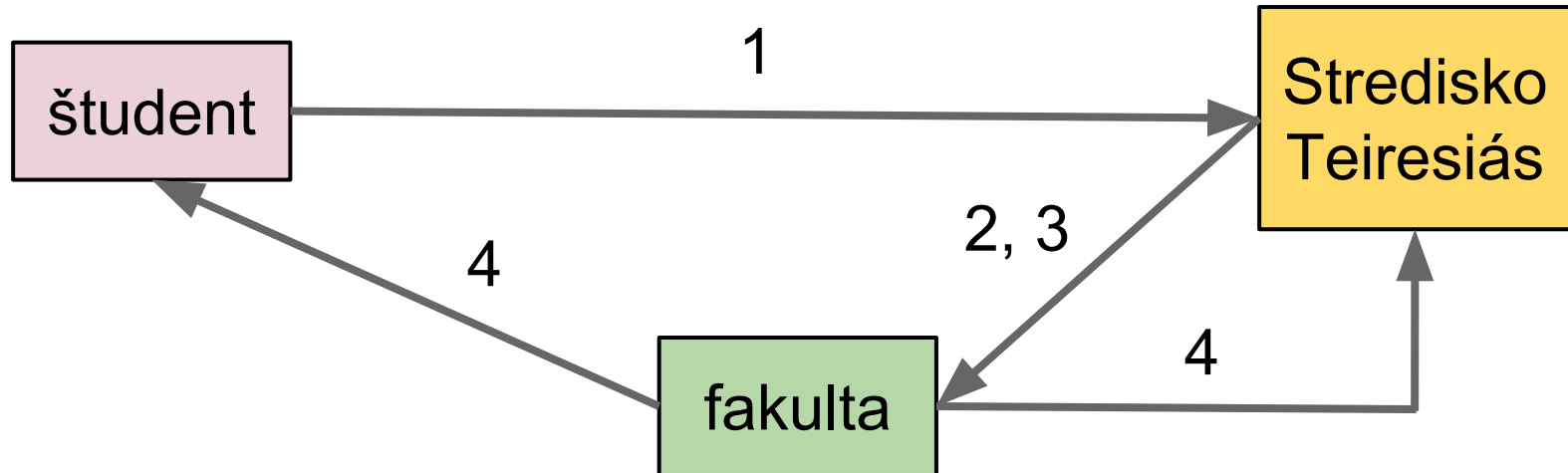
- výsledok prijímacích skúšok všetkých uchádzačov je vyhodnotený a posudzovaný jednotne bez zreteľa na postihnutie
 - prijímacia komisia sa riadi dosiahnutým percentilom
 - prijímacia komisia zasadá od mája do júna
 - preskumná komisia zasadá od júla do augusta
- prijatý uchádzač sa zapíše na štúdium

Finalizácia funkčnej diagnózy

- vstupná administrácia od augusta do októbra:
 - usporadanie informácií o prijatých študentoch
 - finalizácia funkčnej diagnózy s ohľadom na študijný odbor
 - žiadosť (študenta), návrh (strediska) a rozhodnutie (dekana fakulty) o priznaní špecifických nárokov (prípadne navyše individuálneho študijného plánu)
 - príprava dohody o individuálnom študijnom pláne
 - zaistenie služieb, príprava študentov, informovanie učiteľov a i.

Príprava študijnej dokumentácie

1. žiadosť o priznanie špecifických nárokov
2. záznam o funkčnej diagnóze (záverečná fáza funkčnej diagnózy: zhrnutie doterajších záverov a finalizácia s ohľadom na študijný odbor)
3. návrh na priznanie špec. nárokov, príp. individuálneho štud. plánu
4. rozhodnutie o priznaní špec. nárokov, príp. individuálneho štud. plánu
5. dohoda (všetkých troch strán) o individuálnom študijnom pláne

Úradovňa Informačného systému MU

- povinné centrálné elektronické úložisko slúži:
 - na evidenciu:
 - súhlasu so spracovaním citlivých údajov,
 - dokumentácie o funkčnej diagnóze a priznaných špecifických nárokoch
 - dohody o individuálnom študijnom pláne
 - k odosielaniu potvrdenej dokumentácie medzi fakultou a strediskom
 - k zdieľaniu potrebnej časti týchto informácií s učiteľmi
 - k štatistickým výpočtom

Žiadosť o dotáciu na povinný servis

- 31. 10. je s ohľadom na bežiaci akademický rok zrejmé:
 - ktorí uchádzači sa zapísali k štúdiu a boli im priznané špecifické nároky
 - ktorí študenti neboli zapísaní do jesenného semestra
 - ktorí študenti prerušili alebo úspešne ukončili štúdium
- štatistika študentov a kvantifikácia výdavkov sa spracuje na základe údajov v Úradovni Informačného systému MU

Asociace poskytovatelů služeb
studentům se specifickými potřebami
na vysokých školách

Ďakujem za pozornosť

Petr Peňáz

penaz@teiresias.muni.cz

 Teiresiás